

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan prej. — Pos. štev. 1 — din.; letna naročnina 30 din., v zamejstvu 60 din. — Poštno-čak. rač. št. 17.785
Oglaš po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Andrej Struna, Kočevje. — Tiska tiskarna J. Pavliček, Kočevje

Naša radost in naš ponos

Tako naslovimo današnji uvodnik, da damo čim jačji poudarek akciji, ki se vrši 2. maja na praznik Vnebohoda po celi Sloveniji, ko se pod okriljem „Slovenske straže“ v Ljubljani vrši nabiralni dan darov in podpor iz ljubele za kočevske Slovence. Nehote se spomnimo pomembnih besed voditelja slovenskega naroda g. dr. Antona Korošca, ki je na I. Slovenskem dnevu v Kočevju 3. septembra 1938 zaklical vsem kočevskim Slovencem: „Niste več sami! Z vami in za vami je ves slovenski narod.“ Ponovno smo čutili, da se uresničujejo zgornje napovedbe g. dr. Antona Korošca, a tako otipljivo in v tako velikem obsegu, kot nam kaže nabiralni dan za kočevske Slovence, tega še nismo doživeli. I. Slovenski dan v Kočevju je bil 3. septembra 1938, II. Slovenski dan na Kočevskem je bil 4. septembra 1939 v Mozlju, letos 2. maja pa bo kočevskih Slovencev dan po celi Sloveniji. Navdušena šolska mladina, naši prosvetni delavci, naši narodni borci, posebno pa naši vrli akademiki se bodo ves dan trudili in žrtvovali, da naberejo čim več narodnih dinarjev za kočevske Slovence.

Ta in oni Slovenec bo vsaj trenutno obstal pri vprašanju, če kaj daruje za kočevske Slovence in pomislil na naš težki položaj; začutilo bo slovensko srce sorodstvo z nami, saj kri ni voda in znova se bo oživela ljubezen do nas. In to bodo veseli dogodki, ki se bodo neprestano vrstili ves dan. O, ko bi mogli vse zbrati, na tisoče jih bo. Katoliško časopisje tudi prinaša pozive na slovensko javnost, da se odzove klicu po pomoči nam, kočevskim Slovencem, in marsikdo, ki je opuščal doslej priliko, poučiti se o nas, bo sedaj rajši prisluhnil besedi, ustni in pisni, ki slika našo bedo, našo potrebo in naše življenje. Mnogi, ki so nas smatrali že zapisane narodni smrti, bodo uvideli, da smo še tu, da hočemo čuvati slovensko zemljo tudi tam, kjer je naseljen tujerodec, pa četudi je v večjem številu kot je nas samih. Nismo še umrli in nočemo umreti! Živeti hočemo mi kočevski Slovenci! Kar je narodno slabega, hirajočega, hočemo dvigniti, kar je zdravega, opogumiti in okrepiti. Zato je potrebno narodno delo. „Pomagajte nam bratje!“ to je klic kočevskih Slovencev v Sloveniji. Še enkrat poudarimo: to je prvič, odkar živimo Slovenci na Kočevskem. Te in one veje slovenskega naroda, živeče tu in tam, so bile deležne v večjem ali

manjšem obsegu posebnih akcij, ki jih naj podpro moralno in gmotno, le mi še nikoli. Že samo to dejstvo je naša radost in naš ponos. Naši napor, prikazati slovenski javnosti naš beden položaj in opozoriti na nevarnosti, v katerih neprestano živimo, posebno naša mladina, niso zaman. Led je prebit, sonce živahnega narodnega dela ga je predrlo in odslej bo toliko bolj ogrevala ljubezen celokupnega slovenskega naroda rojake, živeče na Kočevskem. Kdor je enkrat videl našo osamelost, zapuščenost, v kateri živimo med tuje-

„Niste več sami!“

Dr. Korošec na I. Slovenskem dnevu

rodci, ki jim je naša beseda po sili tuja, naše mišljenje zoperno, naša narodna zavest v spotiko, ta bo razumel, koliko radost nam vzbuja skupna akcija slovenskega naroda za našo narodno rešitev, okrepitev in napredek. In, če se ves narod zanima za nas, če

žrtvuje za nas, smo uverjeni, da so vsi tudi naši prijatelji, ki nam hočejo pomagati na boljše. Brez kakšnih sebičnih namenov izjavljamo, da to doživetje dviga naš narodni ponos neverjetno visoko. Kakor nas je z novim veseljem navdalo dejstvo, da smo dobili svoje organizacije, da imamo lastno glasilo „Kočevski Slovenec“, tako nam tudi dviga naš narodni ponos ta nova ustanova, o kateri čujemo, da bo ostala stalno — nabiralni dan za kočevske Slovence. Vsi vi, ki ste v svoji ljubezni do kočevskih Slovencev zamislili to akcijo, bodite uverjeni, da že sama zamisel rodi lep sad v nas brez ozira na gmotno pomoč in ta sad je močno ojačena naša vez s Slovenstvom. Kot je siromak vesel, če mu voščiš lepo besedo, ako mu drugega ne moreš dati, tako smo tudi mi veseli te akcije in ponosni nanjo. O, vi prireditelji, in vi, ki boste šli po cestah in ulicah, po hišah in po cesti od osebe do osebe nabirali narodne dinarje, in vi, ki boste odprli srce za trpečega brata na Kočevskem, vi vsi ste tako globoko zapisani v našem srcu, kot je nepozabna ona roka, ki trpinu otira znojno čelo in mu briše solze, ki polze po njegovem licu. Laskavih besed ne poznamo, umetni pokloni so nam tuji, bogatih darov ne zmoremo, imamo pa hvaležnost, ki jo pozna le ono srce, ki je preživelo cela desetletja prezrto, neupoštevano, neuslišano in trpinčeno. Rajska pomlad, ki stopa v naše gaje, slika naše livade in ogrinja našo zemljo z nebrot cvetja in zelenja, nosi neštete lepote v svojem naročju, pa vse bo zvenelo; rože gorke ljubezni in neminljive hvaležnosti, ki je zraslo v takem srcu, ta pa ne zvane in noben vihar je ne zlomi. Sprejmite jo v znak hvaležnosti, ljubljene bratje in sestre po lepem Slovenskem. Kot rodi v nas kočevskih Slovencev dan v Sloveniji radost in ponos, naj v vas rodi zavest, da bo vaša zamisel in vaša žrtev rodila trajen sad v narodno ogroženih kočevskih Slovencih.

„Slovenska Straža“ v Ljubljani

je osrednje narodno obrambno društvo, ki deluje za vse narodno ogrožene Slovence v državi. Sedaj ji predseduje naš ožji rojak g. Elbin Bojc, profesor v Ljubljani, ki je svojo mladost in gimnazijska leta prežival v Kočevju, zato dobro pozna življenje in potrebe kočevskih Slovencev.

Kočevskim Slovencem!

Nabiralni dan za kočevske Slovence znači praznik ljubezni vsega slovenskega naroda do nas. Kako ga praznujemo? S tem, da premislimo, koliko smo grešili zoper skupno mater Slovenijo. Če nismo bili preboječi proti prevzetnemu tujerodnemu sosedu na vasi in smo pokazali premalo odporne sile zoper njegovo narodno nasilje. Če nismo bili preveč popustljivi, ko je bilo treba braniti našega naroda čast in pravice, če nismo pokazali poguma, ko je tujec zlorabljal slovensko ime in njegovo čast. Če se nismo udinjali tujerodcu za majhen dobiček in oškodovali brata, ki je bil zavednejši kot mi ter ga pahnili v bedo in pomanjkanje. Če nam je bil ljubši sladko priliznjeni tujec kot odkritosrčni naš brat po krvi in jeziku. Če smo v to malo število Slovencev, kar nas je v vasi ali občini, sejali razdor in sovražstvo in sami sebi izpostavljali roganju in zasmehovanju ter razbijali narodno skupnost! Če smo prezirali slovensko knjigo, slovenski časopis, ki bi nam dala krščansko in narodno izobrazbo. Smo puščali svoje otroke v hiše, v družbe, kjer so srkali so-

vražstvo do slovenske besede, krvi in naroda?

Te in podobne misli naj nas obdajajo ob velikem dogodku, kakršnega še nismo doživeli, ko se po vsej Sloveniji izgovarja naše ime in zbirajo darovi za naše narodne potrebe. Pa tudi mi se dvignimo in prispevajmo od malega, kar imamo, za nabirke tega dne. Nismo sposobni, mnogo darovati, a bo pa toliko bolj blagoslovljen dar uboge vdove. Ves dan naj se naš pogovor suče o požrtvovalnem delu v Sloveniji za nas, o voditeljih, ki hočejo našo narodno rešitev in okrepitev, o mladini, ki nabira darove, in onih, ki bodo darovali. Naš sklep pa bodi, da še bolj okrepimo ljubezen in zvestobo do Slovenstva, tisto zvestobo, o kateri poje pesem: „Hrib se omaja in hrast, zvestoba Slovencev ne gane“. Z vso silo ustavimo narodno odpadništvo med nami, o katerem smo že toliko pisali. Zares „črna zemlja naj pogrezne tega, kdor odpada.“ Če bomo tako izkoristili ta dan, smo že plačali vsem, ki se bodo trudili za nas, ves njihov trud. To jim bo v največje zadoščenje.

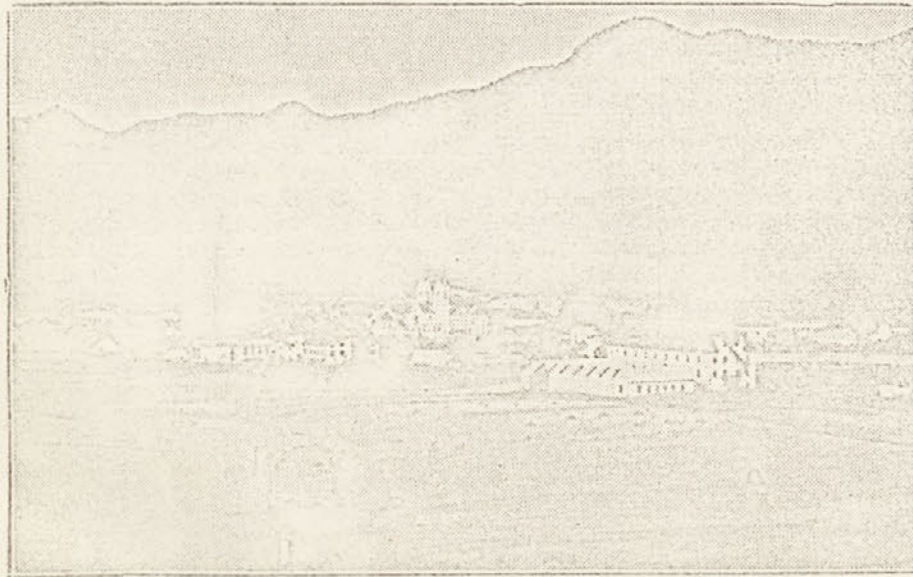
polnili svoje dolžnosti do svojih bratov in sester. V prvi vrsti je dolžnost zlasti nas Kočevcev, da se izkažemo ob tej priliki. Na nabiralni dan 2. maja se bodo pobirali prispevki za socialne in narodnoobrambne namene našega okraja tudi povsod pri nas, v vaseh in v mestu.

Vsak naj žrtvuje za naše socialne in narodnoobrambne namene po svojih močeh.

Naj ne bo Kočevca, ki bi se ne odzval našemu pozivu, če le količkaj zmore. Vsak dar je dobrodošel, v denarju in v blagu. Pri raznih tvrdkah se bodo zglasili tudi pooblaščenji pobiralci in dvignili prispevke za kočevske rojake, v blagu in v denarju. Naj ne do nikogar, ki bi jih odklonil!

Spomnimo se ob tej priliki lepega Gregoričevega gesla:

*Odprti srcé, odprti roké,
otiraj bratovske solzé...*

Mesto
Kočevje

Nabiralni dan za kočevske Slovence po vsej Sloveniji

Na Vnebohod 2. maja priredi Slovenska Straža v Ljubljani nabiralni dan za kočevske Slovence po vsej Sloveniji.

Vsa zavedna Slovenija nam bo pomagala s svojimi žrtvami, da oskrbimo posebno revne otroke kočevskega okraja

z obutvijo, obleko, šolskimi potrebščinami. Pomagati hočemo s primernimi darovi v blagu še posebno svojim družinam, ki jih je Bog obdaril z velikim bogastvom otrok. Naše socialne in narodnoobrambne potrebe so velike in zato nam je priskočila narodna celokupnost, da jih z njeno pomočjo lahko vsaj deloma zadovoljivo rešimo.

Grdo in nespodobno bi bilo, če bi se tudi sami Kočevci ne odzvali pozivu Slovenske Straže v Ljubljani in ne iz-

† Dekan Anton Skubic:

5

Zgodovina ribniške župnije in franc. okupacija

Še bolj je francoska vlada zadela v ljudsko dušo s tem, da je ukazala sklepati zakone pred mairom, kar se je zdelo ljudem uprav „cigansko“. V Ribnici so sklepali zakon pred županom Rudežem. Zanimalo vas bo, ako iz tačasnih poročnih knjig navedem, kako so župani poročali. Ženin in nevesta sta stopila pred maira in izjavila, da se hočeta vzeti in zapisali so oklice. Maire stopi točno opoldne na veliki županski prag, zaročenca glasno okliče in zapisani oklic prilepi na vrata. Tako je storil tudi pet ali osem dni kasneje. Ako ni bilo prijavljenega nikakega zadržka, sta prišla zaročenca tretjič s pričami pred Rudeža, ki jih je poročil. V poročno knjigo pa je zapisal: „In jaz sem njuno voljo izpolnil, prebral vsa potrebna pisma, kakor tudi šesto poglavje petega oddelka o zakonskih, potem pa vpričo navzočih prič (navadno štirih) ženina in nevesto vprašal, ali se hočeta vzeti.

Nato je vsaki odgovoril - da - in jaz sem jima v imenu postave izrekel, da sta mož in žena.“ Priče so se podpisale, ako so se znale, sicer pa je Rudež vse sam podpisal in poroka je bila končana. Verno ljudstvo pa je imelo ta zakon za ciganski in je hodilo potem tudi pred župnika, da je opravil še cerkveno poroko (Parapat. lc. 97).

Ljudstvo se je počasi pomirilo, ker sicer francoska uprava ni bila slaba. Značilni so številni ohranjeni policijski raporti v ortneškem arhivu, ki so jih morali mairi glasom odloka z dne 1. januarja 1812. polagati vsakih 14 dni. Soglasno povdarjajo popolno zadovoljstvo prebivalstva s francosko upravo, kar ni neverjetno, ker je ljudstvo z Novim letom 1812. dobilo dokaj pravic. Tudi so Francozi v Ribniški dolini dobro skrbeli za povzdigo deželne kulture. Sezidali most v Goriči vasi in Dolenji vasi in skrbeli za povzdigo šolstva. Posebno v francoskih časih je ribniška dvorazredna šola slovela daleč naokoli. Tudi pesnik Prešeren se je v teh časih šolal v Ribnici.

Rekrutovanje in žrebanje vojakov za francosko armado pa je zopet hudo zadelo prebivalstvo. Na to rekrutovanje se nanaša

Koroško in Kočevsko

Ko sem kot študent hodil po naši prekrasni Koroški, ki je res biser, ki ga je dobrotna roka Vsemogočnega dala Slovencem, sem občutil vedno poleg velikega srčnega veselja tudi grenkobo slovenske bodočnosti na tako lepi zemlji prav po besedah pesnikovih, ki poje:

Pozdravljam sončna te ravan,
ki pred menoj si razprostrta!
Ti lepa si kot sen krasan,
podoba rajskega si vrta.

Kdo bi pač se ne zavzel
ob čaroviti tej lepoti?
Kako naj duše čut vesel
ob čudu tem se ne poloti?

In vendar rajska ti ravan,
ko nate potnik se oziram,
moj duh teman je in mračan
in solze iz oči otiram.

Simon Gregorič: Na potujčeni zemlji.

Ta lepa zemlja ne more več rabiti svoje mile materine govorce. Šola ne pozna več domačega jezika. Kot uboga pastorka se je morala slovenska beseda umakniti iz šole in uradov. Da, niti nobenih napisov ni več v jeziku, ki ga govori ljudstvo, kot da bi hoteli izbrisati sleherno sled slovenskega rodu.

Kako vse drugače je pri nas, kjer je nekaj priseljenih Nemcev. Kot bi veljala pri nas druga pravica. Tu inamo kljub temu, da so to le mešani kraji, še vedno po dvajsetih letih nele

mного listin v ortneškem arhivu. V „classe de 1811“ se nahaja celo žrebe številke in imena izžrebancev. Ravno tako se tam nahaja konskripcijska lista iz leta 1812. z 22 rekruti. Bili so prideljeni oddelku ilirskih lovcev (chassure illyriens) in so s tem oddelkov odšli na rusko, da tam postanejo deležni usode „velike armade“ (Mitt. d. Mus. Ver. 1898., 49).

Bližal pa se je konec francoske okupacije. Komaj je Avstrija dne 19. avgusta 1813. napovedala Napoleonu vojsko, so že v treh dneh cesarske čete prekoračile meje naših krajev, ki so jih imeli Francozi že štiri leta v posestu. Avstrijski general Fölseis je operiral od Štajerske sem, dočim je general Rebrovič vdrl s Hrovaškega na Dolenjsko. Prodrli je do Višnje gore, Grosupljega, Šmarja, Gumnišča, Lašča in Blok, kjer so se posebno odlikovale maloštevilne cesarske mejne stotnije pod polkovnikom Miljutinovičem in pičili v nji vodi Radeckijevih huzarov pod ritmojstrom grofom Vincencijem pl. Esterhazyjem, ki je bil pri Grosuplju z enim samim eskadronom razkropil cel sovražni batalijon in ga skoro vsega vjel. Italijanski podkralj Evgen je stal čisto sam v prvih bojnih vrstah. (Mitt. d. h. Ver. 1859, 57.)

delne, marveč popolno nemške šole. Še vedno vidimo nemške napise kljub temu, da so Slovenci marsikje v večini. Slovenci smo nasproti vsem skrajno popustljivi: pustimo, da se godi našim bratom krivica in si celo tu nekako bojimo pokazati, da je Slovence na svoji zemlji svoj gospod.

Bojimo ponoani na svojo lepo zemljo, ljubimo z vsem srcem svoj jezik, ki nam mora biti vedno dragocena svetinja, ki jo bomo za vsako ceno neustrašeno branili. Pokažimo povsod neustrašeno, da mi nočemo hlapčevati, posebno na svoji zemlji nikdar ne. Zahtevamo povsod pravice, ki nam po vseh človeških in božjih pravicah pripadajo.

Slovenci in Jugoslovani!

Žrtvujte na nabiralni dan dne 2. maja 1940 na Vnebohoda za kočevske Slovence. Vsak naj žrtvuje po svojih močeh.

Ko sem bil na Koroškem pri neki družini, je rekla mati svoji šestletni hčerki: „No, pokaži, kako znaš peti!“ In deklica je pogumno začela:

„Sem slovenska deklica, Minka mi je imo...“

Slovenka sem, Slovenka čem ostati, tako me je učila moja mati!“

Tako je zaveden naš narod na Koroškem! Zato bo obstal, kljub vsem borbam in krivicam, ki jih mora pretrpeti.

Tega narodnega ponosa in zanosa je treba tudi nam, da se bomo vedno z vso odločnostjo borili za svoje pravice. Ni več čas hlapčevske sužnosti, marveč čas vstajenja kot tako lepo poje S. Gregorčič:

Le vstani, ubogi narod moj
do danes v prah teptan,
pepelni dan ni več tvoj,
tvoj je vstajenja dan!

Notranji pregled

Dr. Korošec v Niški Banji

Dne 22. aprila je z jutranjim ekspresnim vlakom odpotoval v Niško Banjo predsednik senata dr. Anton Korošec, ki bo ostal v tem znamenem srbskem zdravilišču vse pravoslavne velikonočne praznike. Pred odhodom v Niško Banjo ga je na železniški postaji pozdravil v imenu predsednika vlade kabinetni šef Boško Anastasijević. V Nišu je dr. Korošec sprejel in pozdravil ban moravske banovine Janičije Krasojević. V Niški Banji bo na svojem domu prebil pravoslavne praznike tudi predsednik vlade Cvetković.

Dr. Stojadinović interniran

Belgrajska policija je ta teden nenadoma izvedla tudi hišno preiskavo v stanovanju bivšega predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića ter njegovih prijateljev, kakor tudi v pisarni njegove nove stranke, ki jo je bil ta mož ustanovil. Našla je povsod celo množino obtožilnega gradiva in raznih spisov ter letakov. Na podlagi tega je oblast dr. Stojadinovića v petek zjutraj

Beseda mladim

Nova pesem

Mirna, tiha poletna noč je zazibala v sen celo vas. Z zvezdami pokrito nebo se boči nad visokimi vrhovi jablan, hrušk in starih orehov, pod katerimi se kakor piščeta pod kokljo skrivajo nizke, zarjavele, s slamo krite kočice. Pokoj se razliva po dolinici, v katero je potisnjena vas; le zdaj pa zdaj se oglasi petelin, da njegov krik pretrese nočno tišino, da vztrepeta list na orehu, se odtrga in z lahkim šumom v velikih vrčincih spusti na zemljo. Le zdaj pa zdaj zalaja ali zacvili pes, da se vas za hip prebudi, močneje zahrope, zgane se, potem se spet potopi v dolg, globok sen.

Izpod zakajene, slamnate strehe je skozi napol odprta vrata smuknila proti hlevu temna postava. Pesek je škripal pod težkimi čevlji, železni zapah je zarožljajal in vrata so se z ropotom odprla. Konj, ki je stal v kotu, je začel striči z ušesji, okrenil je glavo, spoznal svojega gospodarja in veselo zarezel. Matej se je po temi pritipal do njega, mu nazul

Duhovno berilo

Teden, v katerem obhajamo praznik vnebohoda Gospodovega, se imenuje prošnji teden, ker v njem posebno pošiljamo svoje prošnje k Bogu. Imenuje se tudi križev teden, ker se nosi križ pred procesijami, ki se vijejo te dni po naših njivah in livadah. Pri procesijah se molijo ali pojo litanije vseh svetnikov in druge molitve, da nas Bog obvaruje kuge, lakote, vojske, toče, slane, suše in drugih časnih nalog in podeli svoj blagoslov na njivah, v vinogradih, vrtovih, povsod. Saj so sonce, dež, rodovitnost božji darovi. Brez teh božjih darov je ves trud prazen. Zato prosimo: „Daj in ohrani sad zemlje!“

Prav bo, da se teh cerkvenih obhodov goreče udeležujemo. Blagoslov na polju ni samo blagoslov za kmeta, ampak za vsakega. Ko kmet v znoju svojega lica obdeluje njive in gorice, mu ta znoj lije tudi v našo korist. Blagodejna rosa božjega blagoslova, ki daje polju rast, istočasno koristi vsem.

Imamo pa še drugo polje, ki ga ne moremo prepustiti kmetovalcem, ampak ga moramo sami obdelovati. To je njiva naše duše. Teško obdeluje kmet njivo v naravi, še težje obdelujemo to njivo svoje duše. Kolikokrat jo je že izžgala soparica strasti, žgoč veter nerednih nagnenj je izsušil blagodejno vlago božje milosti, bohotno se šopiri osat greha, njivo je porastel plevel mlačnosti.

Velikonočni čas se bliža h koncu. Velikonočna dolžnost te resno opominja, da očistiš njivo svojega srca. Stori to kmalu, resno in vestno. Potem pa prosí za božji blagoslov tudi na njivi svojega srca: „Daj in ohrani sad zemlje, prosimo te, usliši nas!“

na njegovem stanovanju prišla ter ga odvedla v internacijo v kraj Rudnik v Srbiji po določilih zakona o zaščiti države.

Bivši notranji minister M. Acimović interniran

S sklepom uprave mesta Beograda je bil dne 23. aprila poslan na prisilno bivanje na podlagi čl. 12 A zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi bivši notranji minister Milan Acimović. (Iz uprave mesta Beograda.)

Milan Acimović je bil v zadnji Stojadinovićevi vladi po odstopu dr. Korošca notranji minister. Prej je bil mnogo let upravnik mesta Beograda. Internirali so ga v Bosanski Rači.

„Vsak napad na naše meje nas bo našel pripravljene, da se z orožjem branimo, kot smo to delali včasih“

Izjava predsednika vlade D. Cvetkovića francoskemu listu.

Pazite na sovražne volune in agente!

Eno izmed glavnih stremljenj sovražne obveščevalne službe je, da z vsemi sredstvi zanese zmešnjavo med ljudstvo in omaje zaupanje v

ovsa in ga potrepljal po vratu. Konj je stegnil glavo in nagajivo lovil njegovo roko.

„Pšt, le mir!“

Krave so ena za drugo vstajale in obračale glave, da so se med seboj zadevale z rogovi.

Matej je stopil na dvorišče in se oziral po zvezdnatem nebu. Pes je prilezel iz kočice, se pretezal in se mu ovijal okrog nog. V hiši se je zasvetila luč. Njeni žarki so razsvetljevali veje dreves in visoko naložen voz, ki je stal na dvorišču, pokriti z velikim belim platnom. Izpod njega je spredaj in zadaj štrlelo seno, med njim pa so se belila rešeta in škafi.

Matej se je zdrznil, ker se ga je loteval mrz in odkoračil proti hiši. Iz slamnate strehe se je valil med drevjem gost dim. Odrinil je vrata in v oči mu je udarila ostrá svetloba.

„Si založil konju?“

„Sem, Ana. Kar smili se mi uboga žival.“

Zena je stala ob ognjišču, trepetala od mraza in se napol oblečena grela pri ognju. Skrivala je obraz in se bala pokazati, da je jokala.

državno upravo, in poleg tega še, da zbira podatke o naši vojski in narodni obrambi.

Dolžnost vseh Jugoslovanov — moških in ženskih, majhnih in velikih — je, da vse, kar okrog sebe vidijo ali zvedo in kar bi zanimalo državno obrambo in varnost države, nemudno sporočijo — najbolje osebno — najbližji vojaški oblasti. Vsa poročila o gornjem sprejemajo: Generalštab štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani — Metelkova ulica in komande mesta po vseh garnizijah.

Naprošajo se vsi rodoljubni ljudje te države, naj posvetijo vso pozornost tujim osebam, med katerimi so po navadi tuji agenti in voluni. Večkrat imajo tudi na videz brezpomembni podatki ogromno važnost. Vedno moramo imeti pred očmi, da je potrebno, da tudi na ta način storimo svojo dolžnost do kralja in domovine. Bodite v tem smislu vestni, ker boste s tem koristili državni skupnosti in samim sebi.

Iz generalštaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani, Metelkova ulica.

Poročajo

Pliberk na Koroškem. Policijska oblast v Celovcu je na Veliko nedeljo aretirala kaplana č. g. Kuteja Antona, službujočega v Pliberku, in ga odvedla v Velikovec. Vzrok aretacije ni znan. Znano pa je, da je g. kaplan odličen Slovenec in lojalen nemški državlján. — Slovenski kmet Kuster iz Kokrje je bil aretiran in obtožen, češ da se je nepovoljno izrazil o nemškem kulturnem poslanstvu na Koroškem. — Slovenec Miskulič iz Škofiča je zaprt kot se vidi iz razloga, da se onemogoči slovenska kulturna prireditve.

Dolenjavas. Prejšni teden je županstvo razdelilo zopet vagon bele moke odlične kakovosti od firme Krek iz Ljubljane. Tako je naša občinska uprava oskrbela lansko jesen in letos skupno 22 vagonov živil in sicer bele moke, koruze in krompirja, vse po znižani ceni. S tem se je v precejšnji meri pomagalo občanom, ki so letos izredno veliko trpelo vsled lanskih povodnji, toče in slane. V naši občini je župnija Grčarice, v veliki večini kočevski Nemci, ki priznavajo, da so pri vseh dobavah pravično upoštevanji od slovenske občinske uprave. Uvidena pravičnost, ki ne pozna zagrizenosti, je najboljša vezivo mirnega sožitja.

Ponikve. Nova cerkva je docela izdelana tudi v notranjosti. Na binkoštno nedeljo bo slovesna blagoslovitev glavne oltarne slike Marije zdravja bolnikov in otvoritev božje poti k Mariji zdravju bolnikov. Zavod sv. Terezije, Zdravstveni dom in zdaj še posebno bolnikom določena nova cerkva bo še bolj povečala privlačnost prelepih ustanov, ki jih ima naša vas.

Umrli je daleč na okoli znani mizaraki mojster g. Malovič Josip. Dosegel je visoko starost 86 let. Vsled milega značaja, vljudnosti in poštenja je bil splošno priljubljen. N. v m. p.!

Dobrepolje. Na sv. Jurija dan nas je zapustil naš kaplan č. g. Nahtigal in nastopil novo službeno mesto kot župnik mogočne župnije št. Ruperta na Dolenjskem. Pri nas je služboval tri leta. Kot vnet in vesten duhovnik v cerkvi

„Matej“, je polglasno zavzdihnila in okrenila glavo.

„Molči, Ana, saj nič ne tožim in ne obupujem.“

„Vem, Matej, da se ne boš ustrašil nobenega napora.“

„Tudi ti se ga ne boš.“

„Ti greš v tujino, v negotovost, Matej.“

„In ti ostaneš doma, Ana.“

„Trpel boš, Matej!“

„Tudi ti boš trpela, Ana!“

Sklonila je glavo globoko na prsi, da so se ji lasje usuli preko obraza in se doteknili sajastega ognjišča. Zagrebala je svoje žuljave roke predse, med razpoke na ognjišču in grebla s prsti. Solze so ji spolzele po licih in kapale v saje.

„Ne bom zmogla, Matej“, se je nenadoma utrgalo v njej, da je zaihtela.

„Boš, Ana, boš... Saj vem.“

Utihnili sta oba in neprijeten molk je zavladal med okajenimi strehami. Matej se je oprl na podboj in gledal v plapolajoči ogenj.

„Janez je odrastel šoli, pomagal ti bo,“ jo je začel tolažiti. (Konec prihodnjajš)

Za brate in sestre v Kočevju!

Zdrava narodna zavest naj se kaže v dejanju in ne samo v besedi. Zato bo vsak zaveden Slovenec in Jugoslovčan na Vnebohod 2. maja žrtvoval, kolikor zmore, za kočevske Slovence!

Ta dan bo nabiralni dan za kočevske rojake po vsej Sloveniji!

in kot marljiv prosveten dolavec nam bo ostal v lepem spominu!

Karlovica pri Vel. Laščah. V poslopju tukajšnjega mlinarja in žagarja g. Petriča je v noči na 24. t. m. izbruhnil požar, ki je omenjenemu uničil hlev, skedenj in kozolec. Zgorelo je tudi vse orodje, stroji in krma, le živino so rešili s težavo. Na kraj nesreče so prihiteli gasilci iz Dvorske vasi in Vel. Lašče, ki so z vztrajnim, napornim gašenjem ogenj omejili v toliko, da se ni razširil na sosednje objekte. Po vseh okoliščinah je sumniti, da je požar zanimala zločinska roka. G. Petrič trpi občutno škodo, zlasti, ker je bil razmeroma zelo nizko zavarovan.

Vel. Lašče. Tukaj se je dne 22. t. m. vršil plemenski sejem za bika — plemenjake sivorjave — alpske ali montafonske pasme. Sejma se je med drugimi vidnimi osebnostmi udeležil tudi ravnatelj kmetijske šole na Grmu g. ing. M. Absec. Naši živinorejci so zopet pripeljali rekordno število res lepih živali. Tako so kupci, ki so prišli iz vseh krajev, kjer goje to našo priznano pasmo, imeli ugodno priliko nabaviti si plemenjake, ki so za njihove okolišče najbolj prikladni. Izbor je bil izredno bogat. Poleg močnega, razstavnega bika, predstavljajočega značilno žival za vožnjo in klanje, je bilo opaziti drugega čisto kravje, nežne zunanjosti, ki ga je že na prvi pogled razodevala za potomca prednikov z visoko mlečnostjo. Vsa živina se je odlikovala po čistosti pasme in lepih zunanjih oblikah. Tokrat je prednjačila zadruga Videm-Dobrepolje, ki je postavila na sejem pred vsem dva bika, tipična predstavnika pasme, ki sta s svojo lepo zunanostjo vzbudila občudovanje vseh navzočih. Ta dva bika, ki sta ju vzgojila vzorna člana dobropolske živinorejske zadruge, bosta vsekakor ponos in dika vsakega hleva kakor tudi organizacije. Z veseljem ponovno ugotavljamo, da naši organizirani živinorejci od časa do časa vidno napredujejo.

Kočevska Reka. Uprava razlaščenih gozdov v Kočevju namerja v naši občini letos graditi novo cestno zvezo v bližini Gotenice, da omogoči lažji promet iz gozdov. Vsaka cesta je odlične gospodarske koristi, zato se je veselimo. Naša želja pa je še tudi ta, da se zaposli čim več domačih delavcev.

Stara cerkev. Pred kratkim smo dobili novega slovenskega kaplana g. St. Erzarja. No, zdaj pa bo že mogoče povečati število slovenskih maš, to je službo božjo s slovenskim petjem in slovensko pridigo, da jo bomo imeli vsaj dvakrat na teden. Zadnji čas, da se uporablja za Slovence slovenski obrednik pri vseh slovenskih opravilih, kjer je cerkveno dovoljen.

Novice

V nemškem Kulturbundu v naši Vojvodini so bili doslej veliki spori. Šlo je za načelno vprašanje, na kaki osnovi naj deluje ta organizacija. Odkar je pa zapustil J. Keks Kulturbund, je ta organizacija zavrgla krščanska načela in osvojila nemško ideologijo. Po Kočevskem je več Kulturbundov, nekateri so zelo živahni in korajžni.

Krajevna organizacija Švabsko-nemške prosvetne organizacije v Odžacih v Vojvodini ima organiziranih 1100 nemških družin, ki so v letu 1939 darovale 80.000 Din za Kulturbund.

Vlada je imenovala za senatorja g. dr. Jurija Grassla in dr. Filip Poppa, ki bosta zastopala nemško manjšino naše države v senatu. Senator Popp bo predvsem zastopal Nemce iz

banovine Hrvatske. Ko bi bile tako pravične druge vlade napram slovenskim manjšinam v Nemčiji, Italiji in Madžarski! Madžarska narodna manjšina pa je dohila svojega senatorja dr. Imra Varadyja.

Vrhovni rabin dr. Isak Alkalaj je 20. marca v Petrogradu govoril o težkem položaju Judov na svetu. Povdaril je, da postopa z Judi najbolj pravično izmed vseh držav, naša država, kjer so Judje upoštevani kot domači sinovi, tudi zakonodaja, je povdaril Alkalaj, je Judom docela pravična. Gotovi razsvieteni tujerodeci pri nas govorijo čisto drugače! Kot Judje, tako tudi narodne manjšine imajo v Jugoslaviji življenje kot nikjer. Zato naj bi se z nezadovoljnimi, nergači, hujšakači postopalo bolj krepko in odločno. Komur ni všeč — svoboden mu pot drugam.

Po 1000 Lir so kaznovali judovske gospodarje v Italiji, ker so imeli arijske t. j. nejudovske služkinje.

Zunanji pregled

Nemški in francoski tabor - Velike izgube ladij na obeh straneh

Vojna se vojuje danes samo na severu. Tamkaj smemo reči, da prav za prav oba vojskujoča se tabora, angleško-francoski in nemški nista v polni meri dosegla svojega cilja. Nemški tabor je mislil, da bo Norveška v 24 urah popolnoma v objem Nemčije, tako kot Danska. Zgodilo pa se je nasprotno. Norveška je Nemčiji napovedala vojno. Nemški tabor je torej na Norveškem sprožil novo fronto, česar gotovo ni želel. Angleško-francoski tabor pa je s svojim pomorskim nastopom hotel Nemce, ki so se na Norveškem izkrcali, takoj odrezati od Nemčije, uničiti nemško vojno brodogradnjo, potopiti nemške prevozne ladje, ki so dovažale čete in orožje na Norveško ter planiti na v raznih fjordih zajete nemške posadke in jih uničiti ter tako Norveško očistiti. Načrt se ni posrečil. Prevažanje čet

Žrtvuimo za narodno stvar!

Vnebohod 2. maja je dan za vse zavedne Slovence in Jugoslovane. To je nabiralni dan za kočevske Slovence! Vsak naj sklene: Tudi jaz hočem storiti na ta dan vso svojo narodno dolžnost do njih! Dal bom, kolikor zmorem!

po morju je Nemčiji onemogočeno, toda ni se posrečilo vreči nemških posadk iz Norveške, ki se trdno držijo v pristaniščih, ki so jih zasedli, medtem ko so pri Oslu svojo zasedbo zelo razširili proti vzhodu in proti severu. Poleg tega so z letali prenesli na Norveško toliko mož in orožja, da razpolagajo sedaj s 50 do 60.000 mož močno armado. Ker niti eden, niti drugi tabor nista dosegla popolnega uspeha, je naravna posledica ta, da je Norveška postala bojišče, in da se bo to na videz postransko bojišče najbrž razvilo v velikansko bojno polje.

Francosko-angleške čete na celini pri Narviku, fjordu Namsosu in drugod.

V ta namen je Anglija že izkrcala pomožno armado na Norveškem. V ta namen Norvežani organizirajo svojo armado. V ta namen se od obeh taborov izvaja pritisk na Švedsko, ki bo brez dvoma padla v objem severne fronte. V preteklih dneh so se torej razvijali boji v navedenem okviru, na morju, na suhem in v zraku. Položaj je takšen, da bodo Angleži in Norvežani imeli v rokah severno Norveško, Nemci bodo držali južni del okrog Osla, medtem ko bodo okrog drugih pristanišč, kot na primer Stavanger, Bergen, Trondhjem nastali neke vrste razpršeni „frontni drobci“, kjer bodo divjali boji, večidel letalski in pomorski, ločeno od glavnega bojišča.

Fantastične govorice

Po vsem jugovzhodu je šla ploha fantastičnih govoric. Razburjenje je doseglo svoj višek 17. aprila. Dalje pa je spet se začelo polegati. Govorice so žuborele iz neznanih virov in so

V zavesti in žrtvi je moč!

Nabiralni dan za kočevske Slovence na Vnebohod 2. maja nam nudi zopet lepo priliko, da izkažemo s skromnimi žrtvami svojo narodno in državno dolžnost. Naj ne bo zavednega Slovenca in Jugoslovana, ki ne bi izvršil na ta dan svoje narodne dolžnosti.

Kolikor more, toliko naj vsak žrtvuje!

ustvarile hudo živčno vzdušje. Nekateri teh govoric so bila na primer, da Nemčija zbira vojaštvo na Koroškem, da zbira 12 divizij na madžarski meji, da jih ima 24 pripravljenih v Krakovu, da prihaja na vzhodne meje velikansko število letal. Na drugi strani so se širile govorice, da bo Italija vsak trenutek vstopila v vojno ob strani Nemčije in začela svoj nastop na Balkanu in v Sredozemlju. V sredo so že govorili, da je Nemčija vkorakala na Madžarsko, Italija pa v Grčijo. Istočasno pa so po balkanskih državah nastopile trume nezaželenih tujcev, ki so trosili letake razne vsebine, tako, da so morale balkanske države podvzeti najstrožje ukrepe proti tem tujcem. Končno se je izkazalo, da so bile te govorice večidel izmišljene in so imele le namen, sejati strah in razburjenje.

Ozadje

Kakšno ozadje pa je bilo za temi govoricami? Menda so pričakovali, da bosta Anglija in Francija storili na jugovzhodu Evrope nekatere ostre ukrepe proti tistim nevtralnimi državam, ki z živčjem in surovinami podpirajo Nemčijo. Razume se, da bi Nemčiji kakšen angleško-francoski poseg v južnovzhodno Evropo ne bil po volji. Nemčiji je za to, da ostane ta prostor njej gospodarsko odprt in da so prometne zveze med jugovzhodom in Nemčijo, to sta predvsem rečna pot po Donavi in pomorska pot po Jadrani do Trsta. Toda prav tako malo bi bil takšen poseg po volji Italiji, ki smatra — ker je z Albanijo postala balkanska država — da se brez nje in proti njej na Balkanu ne sme ničesar spreminjati. Zaradi tega se je zgostilo mnenje, da bi Nemčija in Italija mogli po kakšnem skupnem dogovoru nastopiti proti vsakemu angleško-francoskemu poskusu usidrati se na Balkanu.

Toda 18. aprila je angleški ministrski predsednik dal izjavo, da Anglija nima nobenega namena posegati na Balkan, tako da bi tamkaj komu delala težave ali kakšno državo spravljala v nevarnost. Angleško izjavo je povzela v svojem imenu tudi Francija. Oba velešili pa sta dodali, da bi takoj z vso sboroženo silo prišli na pomoč, ako bi bila katera balkanska država napadena.

Sporazum o nadzorstvu rečne plovbe po Donavi

Najprej so sklenile sporazum o skupnem nadzorstvu rečne plovbe po Donavi. Tukaj sodelujejo Jugoslavija, Romunija, Madžarska in Bolgarija. Vsa Evropa je to sprejela zelo ugodno. Nadalje so podvzele izredno ostre ukrepe proti gibanju tujcev, ki bodo odslej podvrženi železni disciplini. Tudi to je imelo blagodejen učinek.

Trgovinska pogajanja Jugoslavije s Sovjetsko Rusijo

V tem okviru je treba imenovati tudi novico, da se je Jugoslavija odločila obnoviti odnose s Sovjetsko Rusijo in se bodo pogajanja kmalu začela. Ta nepričakovana novica je napravila svojstven učinek po raznih evropskih državah in bo dejstvo novih odnošajev med Jugoslavijo in Sovjetijo rodilo svoje posledice.

Učenca

poštenih staršev, ki ima veselje do učenja trgovine z mešanim blagom, sprejme takoj tvrdka A. Levstek, Kočevje.

Mesarski pomočnik

se takoj sprejme — Lovšin Anton, mesar, Ribnica-Dolenjsko.

Naša čisto domača zavarovalnica za vse vrste zavarovanj je edinole

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Požar - Življenje - Posmrtnina - Doba - Starostna preskrba - Avtomobili - Vlomska tatvina - Nezgode - Jamstvo - Staklo - Zvonovi. — Člani prejemaajo mesečnik „Našo moč“.